

правовою гарантією її чинності. Легітимна процедура внесення змін до Основного Закону унеможлиблює його миттєві, експресивні зміни. Загалом внесення змін до Основного Закону завжди і скрізь супроводжується політичною боротьбою. Нинішній стиль роботи парламенту досить важко визнати результативним. На наш погляд, головною причиною блокування його роботи є банальна боротьба за владу. На сьогодні, парламент втратив мотивацію до якісної законотворчості. Як наслідок, бачимо нескінченну боротьбу за формування чи переформування коаліцій. В умовах нерозв'язаного конфлікту між політичними силами неможливо досягти реалізації стратегічних цілей і національних завдань. Протистояння призводить лише до знецінення демократичних цінностей. Ми стаємо країною, в якій вибори ніколи не закінчуються. Між тим, без створення сталої політичної системи, здатної до формування та регулярного відтворення ефективної влади, країна приречена на стагнацію.

Щодо нашого бачення змін до самої Конституції – є необхідність посилення конституційних гарантій захисту прав і свобод людини і громадянина, створення збалансованої системи державної влади, підвищення ролі місцевого самоврядування та системного вдосконалення процедур конституційного регулювання суспільних відносин в Україні. Але більш нагальним постає питання консолідації усіх політичних сил навколо цієї проблеми та знаходження консенсусу у вирішенні проблем, що постають у процесі його розв'язання.

Навіть у цій не надто оптимістичній ситуації хочеться вірити, що у сесійній залі нинішнього складу Верховної Ради України може бути прийнята ефективна Конституція, яка вкрай потрібна країні. Це невід'ємне право парламенту, а з прав випливають обов'язки. Зокрема – обов'язок діяти в інтересах всього суспільства і держави. Маємо надію, що в майбутньому, поряд із давніми пам'ятками права, оновлена Конституція України стане ще одним прикладом найдемократичнішого документу конституційно-правової думки світового рівня.

Влада Андріївна Чертополох – студентка II курсу Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Світлана Андріївна Лубнець** – викладач кафедри
юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного
університету внутрішніх справ

БОРОТЬБА З ТОРГІВЛЕЮ ЖІНКАМИ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Однією з найгостріших проблем сьогодення є боротьба із злочином, що має багато назв – «біле рабство», «торгівля людьми», «контрабанда

людьми», яка вже порівняно давно стала транснаціональною, а, отже, це проблема не тільки окремо взятої держави, а й складова організованої міжнародної злочинності, що є реальною загрозою для всієї міжнародної безпеки.

Злочинна торгівля грубо порушує основні права людини, такі як право на життя, гідність і безпеку, на справедливі та сприятливі умови праці, охорону здоров'я та рівність. Наприкінці ХХ сторіччя з її проявами зіткнулась і Україна. Складна економічна ситуація в Україні, високий рівень безробіття, недосконалість законодавства та правова необізнаність громадян є основними умовами, що сприяють цьому явищу.

Серед учених, що розглядали окремі аспекти даної теми, слід зазначити: Весельського В. К., Пяковського В. В., Левченка К. Б., Удалова О. А, Куца В. М., Кривошеєва С., Лизогуба Я. Г. та ін.

Складовою частиною явища «торгівля людьми» є поняття «торгівля жінками». Історично воно визначилось як торгівля жінками з метою подальшого їх примусу до проституції, що передбачає перетин міжнародних кордонів[7].

Наприкінці ХІХ ст. торгівля жінками і втягування їх у проституцію набули тенденції зростання, що викликало занепокоєння міжнародної громадськості. У 1904 р. у Парижі більшість держав Європи підписали Міжнародну угоду, спрямовану на боротьбу з «білим рабством» — торгівлею жінками. Пізніше європейськими країнами підписано ще дві міжнародні угоди про співробітництво щодо захисту жінок та запобігання торгівлі людьми (1910 р. і 1921 р.). У 1933 р. ухвалено Міжнародну конвенцію про заборону торгівлі жінками. Велике значення у міжнародному подоланні торгівлі жінками та дітьми має прийнята у 1949 р. ООН Нью-Йоркська конвенція «Про боротьбу з торгівлею жінками та експлуатацією проституції третіми особами», її норми охопили, по суті, положення всіх угод, котрі існували на той час з цього питання. Дана Конвенція значно розширила коло дій, які держави домовилися вважати злочинними у сферах торгівлі людьми та сексуальної експлуатації. Згідно зі статтями 1-4 цієї Конвенції до міжнародних кримінальних злочинів віднесені такі дії: звідництво, схилення або спонукання до проституції іншої особи, навіть, за її згоди; експлуатація проституції іншої особи, навіть, за згоди останньої; утримання будинку розпусти тощо. У ст. 9 вказано, що особи, які вчинили злочини, передбачені статтями 1 і 2 цієї Конвенції, мають підлягати переслідуванню та покаранню згідно з національним законодавством. Конвенцією також передбачалося, що злочинці мають бути передані іншій державі незалежно від того: є між державами двосторонні угоди чи ні[3].

Черговим міжнародно-правовим документом щодо боротьби з торгівлею жінками стала прийнята 18 грудня 1979 р. ООН Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. У її ст. 6 зазначається: «Держави-учасниці вживають всіх відповідних заходів, включаючи

законодавчі, щодо припинення всіх видів торгівлі жінками та використання проституції жінок». Держави, згідно з цією Конвенцією, повинні прийняти і виконувати відповідні закони, спрямовані проти «білого рабства». У 1993 р. ГА ООН приймає Декларацію про подолання насильства над жінками. У цьому документі продаж жінок, їх експлуатація та примус до проституції чітко названі видом насильства проти жінок, який держави зобов'язані викорінювати [3].

Важливу роль у боротьбі з торгівлею жінками на міжнародному рівні відіграє Інтерпол. Його головне завдання у сфері протидії торгівлі людьми полягає у наданні допомоги країнам-членам Інтерполу в реалізації більш жорсткого контролю шляхом обміну інформацією про переміщення та діяльність осіб, які займаються експлуатацією проституції на міжнародному рівні. Секретаріат Інтерполу відповідає на запит його членів про пересилання інформації, необхідної для переслідування за законом осіб, які експлуатують повій і торгують людьми [2].

Розроблення нових міжнародно-правових норм вимагало більш точного визначення торгівлі людьми з метою встановлення орієнтирів для національних та міжнародних заходів щодо боротьби з торгівлею жінками. В 1994 р. Генеральна Асамблея ООН визначила торгівлю людьми як «незаконне і таємне переміщення людей через національні та міжнародні кордони, головним чином, з країн, що розвиваються, та деяких країн з перехідною економікою, кінцевою метою якого є поставити жінок та дівчат у ситуації сексуального чи економічного гноблення та експлуатації задля одержання прибутків вербувальниками, торговцями та злочинними синдикатами, а також інша незаконна діяльність, така як примусова праця, фіктивні шлюби, нелегальне працевлаштування або фіктивне удочеріння». За даними моніторингу, лише 20% жінок – потенційних жертв торгівлі людьми, втягнутих у секс-бізнес, достеменно знають, що вони будуть займатися проституцією. Решта – втягуються до секс-бізнесу примусово, шляхом насильства, залякування та приниження людської гідності [7].

Щодо України, то правоохоронні органи зіткнулись зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми на початку 90-х років минулого століття. Україна першою з пострадянських країн визнала проблему торгівлі людьми як одну з найнебезпечніших для суспільства, результатом чого стало введення в 1998 році до Кримінального кодексу України статті 124-1 «Торгівля людьми». У 2001 році було прийнято новий Кримінальний кодекс України. Міра покарання стала жорсткішою. Україна є однією з небагатьох країн, у кримінальному законодавстві якої є закон проти торгівлі людьми[4].

У чинній Конституції закріплено, що кожній людині в Україні гарантується свобода й особиста недоторканність (ст. 29). Будь-які посягання на людину будь-ким переслідуватимуться згідно із законом. Крім того, уряд України повинен захищати права своїх громадян

відповідно до міжнародного законодавства. Україна є членом ООН та Ради Європи, вона приєдналася до Загальної декларації прав людини і Декларації про ліквідацію насильства проти жінок. Україна також ратифікувала Міжнародний пакт з дотримання громадянських та політичних прав і Конвенцію з ліквідації всіх форм дискримінації проти жінок та Європейську конвенцію із захисту прав людини і фундаментальних свобод.

Крім діяльності урядових структур, на запобігання торгівлі жінками та сексуальної їх експлуатації спрямовані ініціативи неурядових організацій. Серед них потрібно виділити Міжнародний жіночий правозахисний центр «Ла Страда-Україна», який з 1997 р. працює в рамках програми запобігання торгівлі жінками у країнах Центральної і Східної Європи — «Ла Страда».

Незважаючи на те, що Україна своєчасно зреагувала і створила перепони для злочину, що посягає на свободу та недоторканність людини, стаття 149 Кримінального кодексу України «Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо передачі людини» на практиці застосовується рідко. Ці злочини залишаються латентними [7].

За інформацією Міжнародної організації міграції, за останні роки близько 3 млн. наших співвітчизників виїхали в пошуках роботи за кордон, з них понад 200 тис. українських жінок потрапили у тенета ділків секс-індустрії країн-реципієнтів. Основними країнами-реципієнтами «живого товару» з України є країни Західної Європи, а також Туреччина, Греція, Ізраїль, США, Об'єднані Арабські Емірати та ін [5].

Отже, проблема торгівлі жінками — одна з найактуальніших проблем сучасного суспільства. Торгівля людьми — третій по прибутковості після торгівлі зброєю та наркотиками вид злочинної діяльності. Попри те, що держави вживають заходів для попередження та запобігання цьому явищу, воно продовжує катастрофічно поширюватися в нашому суспільстві. Особливо загрозливою стає ситуація у сфері торгівлі жінками. Нормативно-правове забезпечення протидії торгівлі жінками на міжнародному рівні та державному рівнях вже має певну нормативну базу, котра дозволяє боротися як із проблемою торгівлею людьми загалом, так із проблемою торгівлі жінками зокрема. Один із найдієвіших методів боротьби з цим ганебним явищем — це профілактика, недопущення попадання жінок до рук торговців «живим товаром», зокрема через підвищення рівня поінформованості громадськості та жінок групи ризику; попередження дискримінації та упередженого ставлення до жінок (зокрема жінок-мігранток та жінок, які працюють у секс-індустрії) шляхом надання їм специфічних міжнародно-правових та внутрішньо-правових гарантій, зокрема допомога потерпілим і потенційним жертвам, адже існує прямий зв'язок між торгівлею жінками та нерівноправним становищем жінок у суспільстві, все це, безумовно, заслуговує уваги відповідних фахівців і організацій.

Література

1. Ратушний С. Міжнародне співробітництво у протидії торгівлі жінками / С. Ратушний // Проблеми міграції. – 1998. – № 3. – С. 13.
2. Портал освітньо-інформаційних послуг «Студентська консультація»[Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://studcon.org/shlyahy-poperedzhennya-torgivli-zhinkamy>
3. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності, прийнята резолюцією 55/25 Генеральної Асамблеї ООН від 15.11.2000 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/995_789.
4. Протокол про запобігання і припинення торгівлі людьми, особливо жінками та дітьми, і покарання за неї (995_791), що доповнює Конвенцію ООН проти транснаціональної організованої злочинності, прийнятий резолюцією 55/25 Генеральної Асамблеї ООН від 15.11.2000 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_791
5. Огляд механізмів, засобів і правоохоронних заходів для боротьби з торгівлею людьми в Україні / С. Кривошеєв, Ст. Куц, Ст. Соболев. – К.: MOM, 2006. – 111 с.
6. Надьон О. Торговля жінками: чинники, складові та шляхи подолання [Електронний ресурс] – Режим доступу:http://www.pravo.vuzlib.su/book_z726_page_4.html
7. Лизогуб. Я. Г. Еволюційний процес нормативно-правового регулювання міжнародно-правової боротьби з торгівлею людьми як злочином, що посягає на свободу та недоторканність людини / Я. Г. Лизогуб // Вісник Луганського інституту внутрішніх справ МВС України: Науково-теоретичний журнал. – 2000. – Вип. 4. – С. 83-94.

Анастасія Владиславівна Ятманова – студентка II курсу
Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Світлана Андріївна Лубенець** – викладач кафедри
юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного
університету внутрішніх справ

СПІВІДНОШЕННЯ ПРИНЦИПІВ САМОВИЗНАЧЕННЯ НАРОДІВ І ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ ДЕРЖАВ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

У Статуті ООН принцип рівноправності і самовизначення народів закріплений як загальновизнана норма міжнародного права. Однак, дослідження питання права народів, націй на самовизначення як правової основи міжнародної правосуб'єктності народів та націй, що борються за самовизначення, залишається і досі актуальним для сучасного